

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
Gminy Ostrów Mazowiecka
na lata 2016-2024**

Ostrów Mazowiecka 2015

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII.....	6
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY OSTRÓW MAZOWIECKA.....	8
1. CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	8
• Charakterystyka ogólna Gminy Ostrów Mazowiecka.....	8
• Demografia.....	9
• Edukacja.....	11
• Kultura i sport.....	12
• Organizacje pozarządowe.....	13
• Podmioty wsparcia społecznego.....	14
2. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH	17
2. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH	19
4. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE.....	20
5. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI.....	22
WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO.....	25
ANALIZA SWOT.....	27
PROGNOZY.....	30
CELE STRATEGICZNE PROJEKTOWANYCH ZMAIN.....	33
KIERUNKI NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ.....	34
SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII ORAZ JEJ RAMY FINANSOWE.....	35

MONITORING I WSKAŹNIKI POMIARU STOPNIA REALIZACJI STRATEGII.....	37
WSKAŹNIKI REALIZACJI KIERUNKÓW NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ.....	39
ZAŁĄCZNIKI.....	42

Wprowadzenie

Problemy społeczne będące wynikiem zmian politycznych i gospodarczych, jakie dokonały się w Polsce na przestrzeni ostatnich lat, stawiają przed władzami samorządowymi nowe wyzwania. Dotychczas realizowany model polityki społecznej polegający głównie na łagodzeniu skutków niekorzystnych zjawisk okazał się nie dość skuteczny. Podejmowane działania skierowane były na walkę z rezultatami problemów, natomiast brak było wystarczającego nacisku na profilaktykę zagrożeń. W efekcie rośnie liczba osób - beneficjentów pomocy społecznej i utrwalają się postawy roszczeniowe tego kręgu osób. Dlatego też potrzebą chwili jest opracowanie spójnych, całościowych, perspektywicznych programów polityki społecznej. Podstawowym narzędziem realizacji lokalnej polityki społecznej jest **strategia rozwiązywania problemów społecznych**. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (T.j. Dz. U. z 2013 poz. 182 ze zm.), który mówi: „*do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.*”

Zgodnie z art. 16b, ust. 2, strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemami społecznymi w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie

wykluczeniu społecznemu. Działania będą kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Ostrowi Mazowieckiej na lata 2016-2024 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Metodologia opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka na lata 2016-2024 przygotowana została zgodnie z ogólnymi warunkami stawianymi takim dokumentom. Umownie można ją podzielić na trzy główne części.

Pierwsza część przedstawia charakterystykę sytuacji społecznej Gminy Ostrów Mazowiecka wg. stanu na dzień 30.11.2015 roku (w niektórych przypadkach dane dotyczą 31.12.2014 roku). Zawarto tutaj informacje istotne z punktu widzenia występujących na jej terenie problemów społecznych. Przeanalizowano strukturę demograficzną, sytuację na rynku pracy, stan gospodarki Gminy. Opisano również dostępne dla mieszkańców usługi społeczne tj. edukacja, kultura, ochrona zdrowia i pomoc społeczna. Charakterystyki tej dokonano w oparciu o:

- informacje uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej,
- dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowi Mazowieckiej,
- dane z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowi Mazowieckiej,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- inne dane dostępne na stronach internetowych oraz w dokumentach strategicznych Gminy.

Charakterystykę sytuacji społecznej Gminy Ostrów Mazowiecka podsumowuje analiza SWOT.

Część drugą stanowi prognoza zmian problemów społecznych zidentyfikowanych w części diagnostycznej. Prognoza ta została podzielona na 2 zasadnicze części:

- prognozę demograficzną opracowaną w oparciu o *Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035* opracowaną przez GUS,
- prognozę zmian problemów społecznych na terenie Gminy w wyniku realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz działań organizacji i instytucji publicznych działających w zakresie pomocy społecznej (w tym działań GOPS w Ostrowi Mazowieckiej), które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów.

Niniejsza prognoza stanowi podstawę do zdefiniowania konkretnych celów strategicznych i kierunków działań.

Część trzecia to sformułowanie konkretnych celów strategicznych i kierunków działań niezbędnych do zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych występujących na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka. W części tej określono również sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe ze wskazaniem źródeł finansowania określonych działań oraz wskaźników ich realizacji.

Strategia obejmuje okres do 2024 roku. Uzasadnieniem dla tak wybranego horyzontu czasowego jest z jednej strony specyfika procesów społecznych (skutki realizacji Strategii będą widoczne dopiero w dłuższym okresie czasu), z drugiej zaś strony konieczność dostosowania Strategii do innych dokumentów programowych na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Ostrów Mazowiecka

1. Charakterystyka sytuacji społecznej

Charakterystyka ogólna Gminy Ostrów Mazowiecka

Gmina Ostrów Mazowiecka położona jest we wschodniej Polsce, w północno-wschodniej części Województwa Mazowieckiego, na pograniczu z Województwem Podlaskim. Leży w połowie drogi między Warszawą, a Białymstokiem.

Jest typową gminą rolniczą, 30% ludności zatrudnionej jest w rolnictwie. Sąsiaduje z gminami: Andrzejewo, Brok, Małkinia Górna, Stary Lubotyń, Wąsewo, Zaręby Kościelne.

Rysunek 1. Gmina Ostrów Mazowiecka

Źródło: www.gminaostrowmaz.home.pl

Zgodnie z podziałem stosowanym w leśnictwie, gmina położona jest w krainie

Mazowiecko-Podlaskiej, na wysoczyznach: siedleckiej, łomżyńskiej, bielskiej, w dolinie dolnego Bugu, w pobliżu ciągów ekologicznych o znaczeniu regionalnym (rzeki Narew i Bug) oraz częściowo na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego i jego strefy ochronnej. Jest to teren równinny, przecinany pradolinami rzek. Wzniesienia osiągają około 100-130 m n.p.m. Gmina leży w strefie klimatu kontynentalnego, co objawia się nagłymi przejściami między porami roku, małą ilością opadów (średnio 550 ml/rok) i dużą amplitudą średnich rocznych temperatur, przy średniej rocznej wynoszącej 7,2°C. Gmina należy do ubogich pod względem występowania surowców mineralnych – występują tu głównie piaski i żwiry.

Pod względem liczby ludności i obszaru, Gmina Ostrów Mazowiecka jest największą gminą powiatu ostrowskiego, jej powierzchnia wynosi 284 km² (w tym 108 km² Puszczy Białej – jej wschodni kraniec). Na terenie gminy w 41 sołectwach, 46 wsiach i 1 osiedlu, mieszka 12 906 osób, przy średniej gęstości zaludnienia 47,2 osób/km².

Sieć infrastruktury społecznej i technicznej w gminie jest dobrze rozwinięta – szkoły podstawowe, średnie, a nawet wyższe (zamiejscowy wydział warszawskiej SGGW), ośrodki zdrowia, boiska sportowe, basen, wodociągi, drogi asfaltowe czy sieć telefoniczna.

Gmina Ostrów Mazowiecka posiada liczne obszary o ciekawych walorach turystycznych i krajobrazowych. Na uwagę zasługują m.in.: unikalny zespół koszarowy oraz Kościół garnizonowy (wpisany do rejestru zabytków), czy też zespół pomników sławiących dzieje państwa i narodu polskiego – Aleja Królów i Powstania Styczniowego.

Demografia

Liczba ludności na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka na koniec 30 czerwca 2015 roku wyniosła 12942 osób.

Najliczniejszą grupę wiekową w 2015 roku stanowiły osoby w wieku pomiędzy 25 a 50 rokiem życia. Następnymi w kolejności są osoby w wieku 51-65 lat, 18-24 lat, oraz powyżej 60 roku życia.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym.

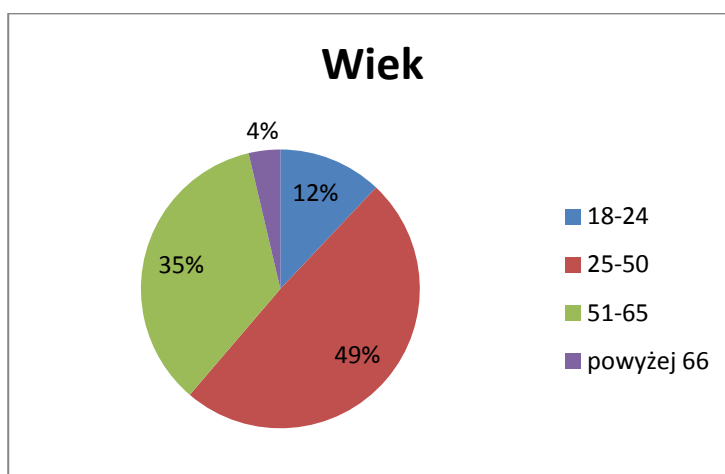
Również na podstawie analizy danych GUS z ostatnich 5 lat można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie maleje,
- w konsekwencji liczba ludności Gminy będzie malała przy założeniu, że tendencja

ta się nie zmieni w kolejnych latach,

- liczba ludności w wieku produkcyjnym w analizowanym okresie rośnie,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta, co wynika z krajowych trendów demograficznych. Powyższe wnioski świadczą o starzeniu się społeczeństwa na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka.

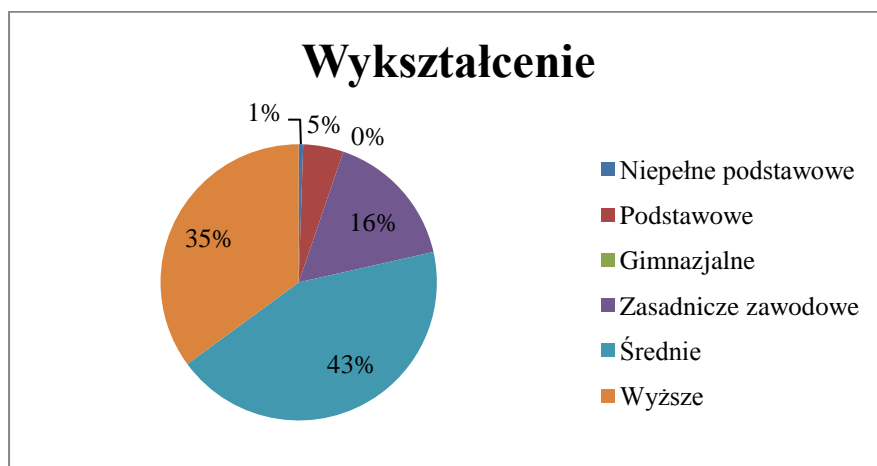
Wykres 1. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Ostrów Mazowiecka

W 2015 roku w Gminie Ostrów Mazowiecka dominowały osoby z wykształceniem średnim - 43% populacji Gminy. Kolejną pod względem liczebności grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym – 35% oraz osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 16%. Wykształcenie niepełne podstawowe, podstawowe oraz gimnazjalne posiadało - 6% osób.

Coraz więcej osób z powiatu decyduje się również na podjęcie edukacji, o czym świadczą:

- wzrost liczby osób z wykształceniem średnim i wyższym (analiza danych GUS),
- spadek liczby osób z wykształceniem podstawowym ukończonym i gimnazjalnym (analiza danych GUS),
- spadek liczby osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym (analiza danych GUS).

Wykres 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Ostrów Mazowiecka

Edukacja

Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka funkcjonuje 13 Publicznych Szkół Podstawowych w miejscowościach (Dudy, Dybki, Jasienica, Jelonki, Kalinowo, Komorowo, Koziki, Lubiejewo, Nagoszewo, Nagoszewka, Nowa Osuchowa, Pałapus, Ugniewo) cztery Publiczne Gimnazja: w Jasienicy, Jelonkach, Komorowie, Nagoszewie oraz Przedszkole Samorządowe w miejscowości Komorowo. Obecnie naukę w nich pobiera 1500 uczniów. Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych uznać należy za bardzo dobry, co jest rezultatem stałych, znacznych nakładów finansowych na poprawę bazy lokalowej gminnej oświaty, czynionych każdego roku. Wszystkie budynki szkół są ocieplone, mają kolorowe elewacje, wymienione okna oraz nowe bądź zmodernizowane ogrzewanie. Przy szkołach, a także przy przedszkolu samorządowym usytuowane są place zabaw, które są systematycznie modernizowane i remontowane. Są one atrakcyjnym miejscem spędzania wolnego czasu dzieci, i nie tylko.

Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka funkcjonuje system wsparcia materialnego rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. System tego rodzaju pomocy materialnej nie tylko wyrównuje szanse edukacyjne dzieci i młodzieży, ale także zapewnia odpowiednie warunki do życia i rozwoju najmłodszym członkom społeczeństwa, zagrożonym wykluczeniem społecznym. Uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej

i rodzinnej mogą ubiegać się o stypendia szkolne przyznawane przez Wójta Gminy. Stypendium może otrzymać uczeń zamieszkały na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka, znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Na szczególne uwzględnienie zasługują rodziny dotknięte problemem bezrobocia, niepełnosprawności, ciężkiej lub długotrwałej choroby, wielodzietności, braku umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizmu lub narkomanii, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. W rodzinach o niskich dochodach borykających się z problemami finansowymi najbardziej cierpią dzieci. Nie ponoszą one odpowiedzialności za to w jakiej rodzinie się urodziły, dlatego też nie są one niczemu winne. Tak, więc w związku z tym, potrzebne są różnorodne formy wsparcia, w tym również materialnego, zapobiegające wykluczeniu społecznemu i życiu w ubóstwie. Należy stwierdzić, że Gmina Ostrów Mazowiecka zapewnia niezbędne materialne formy pomocy, które umożliwiają właściwy rozwój i możliwość kształcenia dzieci i młodzieży zamieszkałych w Gminie.

Kultura i sport

Zadania z zakresu kultury i sportu na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka realizują następujące placówki:

- 1) Biblioteka Publiczna w Nagoszewie - została utworzona w 1956 roku. Kierownictwo nad nowo utworzoną biblioteką powierzono wówczas Pani Zofii Reludze, mieszkance Turki. Lokal znajdował się w prywatnym domu. W chwili otwarcia biblioteki księgozbiór wynosił 158 tomów. Nadzór merytoryczny nad biblioteką sprawowała Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Ostrowi Mazowieckiej. W roku 1973 następuje nowy podział administracyjny kraju i powstaje Gmina Ostrów Mazowiecka. W tym czasie na terenie Gminy działa 6 bibliotek i w dalszym ciągu nadzór merytoryczny pełni Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. W wyniku reformy administracyjnej w 1975 roku likwidacji uległy biblioteki powiatowe, dlatego też już w 1974r. bibliotece w Nagoszewie powierzono obowiązki biblioteki gminnej dla Gminy
- 2) Ostrów Mazowiecka. Biblioteka przyjęła nazwę Gminna Biblioteka Publiczna w Ostrowi Mazowieckiej z siedzibą w Nagoszewie. Rok 1990 przynosi kolejne zmiany, istotne zmiany - biblioteki zostały przejęte przez samorząd lokalny, który nadzoruje je do dziś. Biblioteka posiada 4 oddziały filialne.

- 3) Świetlice internetowe - w ramach projektu o nazwie "Wioska internetowa - kształcenie na odległość na terenach wiejskich", Gmina Ostrów Mazowiecka utworzyła trzy wioski internetowe w Nieskorzu, Nagoszewie i Komorowie. Świetlice wyposażone są w nowoczesny sprzęt komputerowy z oprogramowaniem. Z pakietu oferowanych w świetlicach usług może korzystać bezpłatnie każdy mieszkaniec Gminy.

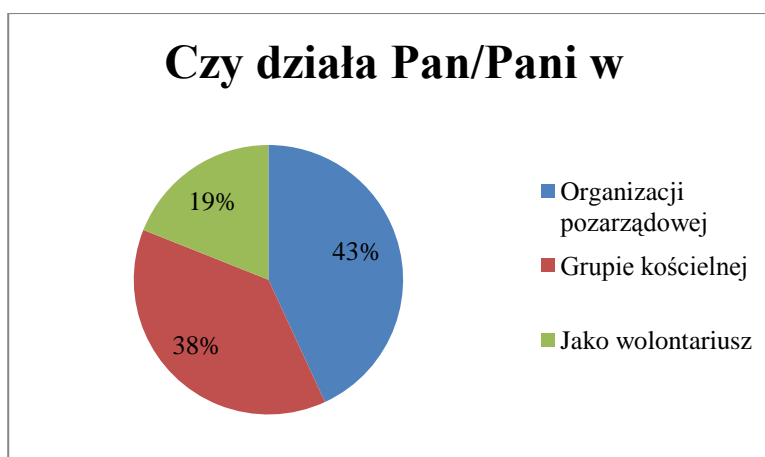
Ważnym elementem edukacji dzieci i młodzieży jest sport. Gmina Ostrów Mazowiecka stara się zapewniać swoim młodym mieszkańcom jak najlepsze warunki rozwoju fizycznego.

Od szesnastu lat ogromnym zainteresowaniem cieszy się inicjatywa gminnej Olimpiady sportowej, od piętnastu zaś – Gimnazjady. Odbývają się również cykliczne zawody sportowe, w których nagrodą jest Puchar Wójta Gminy Ostrów Mazowiecka. Programy zajęć dodatkowych z pływania dla uczniów gminnych szkół, „Akademia Lekkoatletyczna...”, budowa nowoczesnych boisk i hal sportowych oraz zakrojona na szeroką skalę promocja aktywności fizycznej, przyczyniły się do krzewienia kultury sportu i zasad fair play wśród młodych mieszkańców gminy.

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe nie są elementem formalnej struktury władzy państwowej lub samorządowej. Ich działanie jest ukierunkowane na działalność społeczną, nie zaś na osiąganie zysków. Organizacje tego typu są bardzo ważne dla Gminy, gdyż umożliwiają funkcjonowanie społeczeństwa demokratycznego. Ponadto ich znaczenie dla społecznej i gospodarczej rzeczywistości stale wzrasta. Stwarzają ona ramy organizacyjne dla działań powodowanych odruchem serca oraz dla naszej aktywności obywatelskiej. Mieszkańcy Gminy Ostrów Mazowiecka wykazują znaczną aktywność społeczną.

W gminie działają różnorodne organizacje pozarządowe. Świadczy to o dużej integracji i świadomości lokalnej wśród mieszkańców oraz ich zaangażowaniu w sprawy swojej „Małej Ojczyzny”. Władze Gminy, dostrzegając potencjał i możliwości Organizacji Pozarządowych, dążą do zacieśnienia trwającej współpracy. Świadczy o tym powyższy wykres oparty na wynikach badań poprzedzających opracowanie niniejszej strategii. Okazuje się że ponad połowa badanych osób w Gminie Ostrów Mazowiecka aktywnie bierze udział w różnych formach aktywności w ramach organizacji pozarządowych i wolontariatu.

Podmioty wsparcia społecznego

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną Gminy. Obecnie w ośrodku zatrudnionych jest 12 pracowników. Strukturę organizacyjną ośrodka tworzą:

- Kierownik ośrodka - 1,
- Starszy specjalista pracy socjalnej - 1,
- Specjalista pracy socjalnej - 2,
- Starszy pracownik socjalny - 1,
- Pracownik socjalny - 1,
- Pozostali pracownicy – 6,

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Ośrodek realizuje następujące zadania:

1. Zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym:

- a) realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- b) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- c) udzielania schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,

- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- g) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w narodowym funduszu zdrowia,
- h) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
- i) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- j) praca socjalna,
- k) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- l) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- m) dożywianie dzieci,
- n) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- o) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- p) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- q) sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej województwu,
- r) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- s) przyznawanie i sporządzanie zasiłków stałych,
- t) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej

- a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłusążywiolową lub ekologiczną,
- c) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

- d) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych także udzielanie schronienia posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- f) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Świadczenia z pomocy społecznej obejmują:

1. świadczenia pieniężne:

- a) zasiłek stały,
- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- f) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- g) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Realizacją ww. zadań na terenie gminy zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej. Od roku 2004 znacząco rośnie ilość osób i rodzin korzystających z pomocy. Chociażby ze względu na świadczenia rodzinne, będące od tegoż roku w zakresie obowiązków GOPS. W związku z tym zwiększa się wielkość środków pieniężnych przeznaczonych na ten cel.

Ponieważ liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych w GOPS ciągle rośnie, stanowi ona wysoki odsetek mieszkańców gminy. Spośród 12942 mieszkańców gminy w 2014 roku z pomocy Ośrodka korzystało 1901 osób (liczba zawiera osoby korzystające z świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego).

Wielkość wydatków z systemu pomocy społecznej, którymi dysponował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej w 2014 roku wyniosła ogółem 5567097,00 zł z czego na zadania własne przeznaczono 1102722,00 zł, na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny - 4464375,00 oraz zł.

Wśród świadczeń udzielanych beneficjentom pomocy społecznej Gminy Ostrów Mazowiecka znalazły się świadczenia pieniężne oraz udzielanie porad, tzw. praca socjalna, nie występują świadczenia rzeczowe z powodu braku zainteresowania.

2. Kwestia osób bezrobotnych

Utrzymujące się od dwóch dziesięcioleci wysokie bezrobocie jest bez wątpienia jednym z najważniejszych wyzwań, przed jakimi stoją społeczeństwa na początku nowego wieku. Według szacunków zjawisko dotyczy już około miliarda ludzi na całym świecie. W wielu krajach stopa bezrobocia wyrażana jest dwucyfrowymi wskaźnikami. Dzieje się tak bez względu na różne nieraz metody badania jego rozmiarów. Brak możliwości legalnego zarobkowania przez dużą część zdolnej do pracy ludzkości sprawia, że poprawa sytuacji w tym zakresie staje się w ostatnich latach głównym celem działań podejmowanych przez poszczególne rządy, jak i ugrupowania integracyjne. Postęp w tej dziedzinie staje się kluczowym elementem oceny sprawności polityki gospodarczej. Obietnice zlikwidowania bezrobocia lub przynajmniej znaczącego ograniczenia jego rozmiarów znaleźć można w programach wszystkich partii ubiegających się o głosy wyborców i to bez względu na to, czy bliższe są im teorie Keynesa i jego następców, czy też ekonomia podażowa.

Bezrobocie jako kwestia społeczna – dotyczy dużych grup społecznych, polega na kumulowaniu negatywnych cech położenia materialnego, społecznego i politycznego; jest odbierane przez te grupę jako nieprawidłowe, zakłóca jej prawidłowy rozwój, wywołuje społeczny niepokój i jest źródłem napięć społecznych, a nawet konfliktów. Nie może być w pełni rozwiązane w ramach grupy, którą dotknęło zagrożenie, przy wykorzystaniu dostępnych jej metod i możliwości; może być rozwiązane tylko drogą podjęcia szerokich działań przez państwo.

Bezrobocie wywołuje negatywne skutki społeczne - w sferze ekonomicznej i psychologicznej, które nasilają się w miarę wydłużania się okresu pozostawania bez pracy. Bezrobocie prowadzi zawsze do obniżenia standardu życia, także w przypadku otrzymywania świadczeń kompensujących płacę, wywołuje pojawienie się poczucia krzywdy, frustracji, sprzyja izolacji społecznej, staje się czynnikiem utraty kwalifikacji zawodowych, pogarsza stan zdrowia, wpływa na wzrost konfliktów społecznych i zachowań patologicznych.

Masowe bezrobocie prowadzi do istotnego pogorszenia warunków życia całych społeczności lokalnych. Wynika to przede wszystkim z faktu, że ubożenie coraz większej grupy mieszkańców powoduje lawinowe zwiększanie się zadań gminy wobec tych, którzy nie mogą sami zaspokoić podstawowych potrzeb.

Oficjalnie rejestrowane bezrobocie nie oddaje w pełni zakresu zjawiska. Obejmuje ono swym zasięgiem znacznie szerszą grupę osób. Dzieje się tak z dwóch powodów, a mianowicie znacznej płynności na rynku pracy i występowania tzw. rezerwy rynku pracy.

Z pierwszym elementem związane jest występowanie tzw. bezrobocia frykcyjnego. Kolejnym problemem utrudniającym skutecznie dokładne obliczenia jest tzw. praca „na czarno” oraz bezrobocie utajone. To duży problem występujący w gminie bardzo często, ponieważ w większości mieszkańcy to rolnicy pracujący wraz z rodzinami w swoich gospodarstwach lub szukający dodatkowych dochodów za granicą.

W Gminie Ostrów Mazowiecka na koniec czerwca 2014 roku bezrobotnych było 856 osób. W Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 467 kobiet i 399 mężczyzn. W poszczególnych miesiącach występowały nieznaczne wahania.

Analizując dane z PUP można zauważyć, iż w Gminie Ostrów Mazowiecka na przestrzeni kilku ostatnich lat poziom bezrobocia nieznacznie ulegał zmianie z tendencją spadkową. Dużą grupę bezrobotnych stanowiła grupa osób w wieku do 25 roku życia. Są to osoby młode, często kończące szkoły i poszukujące pierwszej pracy. Jest to zjawisko niepokojące. Wynikać może z nieumiejętnego wykorzystania potencjału ludzkiego. Taka perspektywa nie jest najlepszą wróżbą na przyszłość i z pewnością nie ułatwia walki z wykluczeniem społecznym.

3. Kwestia osób niepełnosprawnych

Do niedawna nie stosowano pojęcia niepełnosprawny. Używano raczej określenia kaleka, który zresztą nie był ubezpieczony na taką sytuację. Statystykę współczesnych niepełnosprawnych oficjalnie notujemy od mniej więcej ćwierćwiecza. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) przyjęła w 1980 roku przytoczoną poniżej definicję. Niepełnosprawność, ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu.

Niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny lub/i psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych to ogół działań podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych, mających na celu wyrównywanie nieuzasadnionych różnic socjalnych, asekurację wobec ryzyka życiowego oraz tworzenie szans funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego, umożliwiających ich pełną integrację ze społeczeństwem.

Osoby niepełnosprawne potrzebują odejścia od marginalizacji, od socjalnej izolacji.

Ważne staje się więc stałe diagnozowanie sytuacji ludzi niepełnosprawnych, co czynią agendy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Potrzebne są mechanizmy ułatwiające tej kategorii integrację społeczną w środowisku zamieszkania, w pracy oraz w społeczeństwie jako całości. Dużą rolę mają tu do spełnienia organizacje pozarządowe, zajmujące się pomocą dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Mogą one jako partner, a nie klient instytucji i organizacji publicznych, działając w swych środowiskach lokalnych, uzupełniać działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej, reprezentowanego przez Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym. Założeniem polityki państwa wobec osób niepełnosprawnych jest dążenie do kompleksowego działania, uwzględniającego potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne, duchowe niepełnosprawnego obywatela i stwarzającego mu możliwość integracji ze społeczeństwem. Zadaniem podmiotów polityki społecznej jest tworzenie podstawowych oraz realnych możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in. w zakresie:

- zapobiegania niepełnosprawności,
- wczesnego rozpoznawania i diagnozowania niepełnosprawności,
- rehabilitacji leczniczej,
- dostępu do różnych form edukacji,
- doradztwa i szkolenia zawodowego,
- zatrudnienia z uwzględnieniem możliwości zdrowotnych i posiadanych umiejętności,
- ochrony socjalnej, ekonomicznej i prawnej,
- zaopatrzenie w sprzęt umożliwiający lub ułatwiający normalne funkcjonowanie w społeczeństwie, np. sprzęt ortopedyczny, rehabilitacyjny, pojazdy mechaniczne,
- usuwanie barier architektonicznych, komunikacyjnych i informacyjnych.

Osoby Niepełnosprawne z terenu gminy mają możliwość kształcenia się w Szkole Specjalnej w Ostrowi Mazowieckiej, pomoc socjalną zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Polski Czerwony Krzyż oraz Ośrodek Aktywizacji Zawodowej przy Powiatowym Urzędzie Pracy. Działa również Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski „Podaruj Uśmiech”.

4. Rozwiązywanie problemów alkoholowych w Gminie

Używanie środków odurzających ma swoją wielowiekową tradycję i wiąże się

z całokształtem kultury określonej społeczności. Alkohol, tytoń, naturalne halucynogeny często stanowią element dnia codziennego, ułatwiający „zmagania” się z ubóstwem, bezrobociem i innymi trudami życia. Używanie środków odurzających stało się powszechne jak nigdy dotąd. Tempo nowoczesnego życia, wszechobecna konkurencja, nieustająca konieczność sprawdzania się, wywołuje trudne do opanowania stresy. W tej sytuacji środek odurzający wydaje się rozwiązaniem nieomal idealnym. Dodaje odwagi, tak niezbędnej do odnoszenia sukcesów i podboju świata, lub pozwala uciec od rzeczywistości w zupełnie inny, lepszy, ciekawszy i piękniejszy wymiar.

Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka alkoholizm jest najbardziej rozpowszechnionym i rozpoznawalnym rodzajem uzależnienia. Prowadzona profilaktyka zmierza głównie do zwalczania tego nałogu. Występują również: na szeroką skalę nikotynizm oraz mniej rozpoznawalna, obecnie stanowiąca problem na skalę całego kraju narkomania czy lekomania.

Nadużywanie alkoholu prowadzi do zaburzeń we wszystkich sferach życia człowieka. Wiąże się nie tylko z utratą zdrowia fizycznego, ale również psychicznego. Nieodłącznymi problemami w przypadku osób uzależnionych są: ubóstwo, bezrobocie, dysfunkcje rodziny, długotrwała choroba, przestępczość. Przyczyn popadania w nałogi jest wiele: uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Podjętym problemem w gminie zajmuje się Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Poprzez różnego rodzaju działania, i współpracę z wieloma instytucjami i osobami dąży do zmniejszania problemu uzależnień wśród mieszkańców.

Wydatki KRPA kształtują się od kilku lat na poziomie około 120 tysięcy złotych. Działalność Komisji prowadzi do licznych sukcesów, ale środki finansowe są zbyt małe. Wskazane jest ich zwiększenie, np. poprzez znalezienie sponsorów na niektóre działania. Obecny budżet Komisji zmusza ją do określania ważnych i ważniejszych działań.

Komisja w ramach profilaktyki i przeciwdziałania:

- w 13 świetlicach socjoterapeutycznych realizuje programy profilaktyczne rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizuje imprezy profilaktyczne dla uczniów szkół gminnych i dla wszystkich mieszkańców, np. „dni trzeźwości”,
- finansuje spektakle profilaktyczne dla dzieci,
- dofinansowuje wyjazdy wakacyjne dla dzieci z rodzin uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami z terenu gminy,

- finansuje nagrody dla dzieci i młodzieży laureatów konkursów i olimpiad organizowanych przez KRPA,
- finansuje zabiegi wszycia disulfiramu (esperalu) dla osób z terenu gminy,
- finansuje koszty związane ze sporządzaniem opinii sądowo-psychiatrycznych dla osób uzależnionych z terenu gminy zgłoszonych do Komisji na leczenie odwykowe,
- organizuje szkolenia tematyczne różnego rodzaju,
- wspomaga działanie instytucji działających w tej samej dziedzinie.

Lista instytucji, z którymi współpracuje Komisja, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jest długa, co należy przypisać Komisji jako jeden z wielu sukcesów w prowadzonych działaniach, a są to:

- Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej,
- Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
- Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Pruszkowie,
- SPP ZOZ w Choroszczy,
- Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Ostrołęce,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Ostrowi Mazowieckiej,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej,
- Miejsko-Gminne Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich (RODZINA),
- Dyrektorzy szkół gminnych,
- Biegły Psychiatra,
- Powiatowa stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowi Mazowieckiej,
- Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej,
- Kuratorzy Zawodowi i Społeczni.

W latach 2014-2015 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na wniosek ZI podjęła działania wobec 26 osób, w tym:

- przeprowadzono rozmowy motywujące z 26 osobami,
- skierowano wnioski na przymusowe leczenie wobec 4 osób,
- skierowano do Poradni Leczenia Uzależnień w Ostrowi Mazowieckiej 2 osoby,
- dobrowolne leczenie podjęła 1 osoba, która utrzymuje abstynencję.

W Gminie prowadzona jest także procedura Niebieskiej Karty – zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Pomimo braku programu zjawiska przemocy w rodzinie występujące na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka są rozeznane, monitorowane i

rozwiązywane zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2014 r procedurę „Niebieskiej Karty” wszczęto dla 37 rodzin.

Gmina Ostrów Mazowiecka prowadzi działania mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego współpracuje w tym zakresie ze wszystkimi dostępnymi instytucjami oraz sołtysami i radnymi. Na działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zostały wydzielone środki finansowe z budżetu gminy poczynając od 2011 r. Wśród realizowanych zadań realizowane są między innymi szkolenia dla dyrektorów szkół gminnych i przedstawicieli rad pedagogicznych. Szkolenia miały na celu dostarczenie informacji na temat funkcjonowania ZI, którego głównym celem działalności jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc w rodzinie. W ramach ZI Gmina opracowała i wydała 5 000 sztuk ulotki informacyjnej „Stop przemocy w rodzinie”. Ulotka zawierała informacje o organizacjach i instytucjach, które świadczą pomoc na terenie Powiatu Ostrowskiego. Ulotka była kolportowana poprzez sieć szkół, ośrodków zdrowia, bibliotek, sołtysów, radnych, pracowników socjalnych, dzielnicowych, członków GKRPA, dostępna bezpośrednio w urzędzie. Ulotka była dostarczana bezpośrednio rodzicom na wywiadówkach szkolnych, podczas których prowadzono także prelekcje na temat zjawiska przemocy.

ZI ciągle podnosi swoje kwalifikacje. Jego członkowie brali udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy organizowane przez MCPS dla potrzeb służby kuratorskiej. Szkolenie dotyczyło między innymi omówienia zasad współpracy z kuratorami zawodowymi i społecznymi.

Na terenie gminy i powiatu nie funkcjonują ośrodki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą. W skład ZI nie wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, ponieważ na terenie gminy nie funkcjonują organizacje, które w swojej działalności statutowej mają wpisane zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Kwestia przestępczości

Polityka społeczna jako dyscyplina naukowa nie interesowała się dotychczas szerzej przestępczością i jej skutkami. Trzeba jednak zauważyć, że przestępczość bezpośrednio rzutuje na bezpieczeństwo socjalne obywateli. Część przestępstw przeciw życiu i zdrowiu przekłada się na konkretne świadczenia socjalne wypłacane przez państwo osobom pokrzywdzonym. W pomocy socjalnej pojawia się także kategoria rodzin, których członek

(członkowie) są skazani prawomocnymi wyrokami, a odbywając kary pozostają w izolacji od swoich najbliższych.

Sytuacja rodzin skazanych i więźniów nie jest analogiczna do sytuacji zwykłych rodzin lub dotkniętych jakimś ryzykiem. Rodzina skazanego (więźnia) bywa napiętnowana w środowisku lokalnym, ma problemy z pracą, z utrzymaniem. Rodzina skazanych i odbywających karę więźnia są marginalizowane.

Klientami pomocy społecznej stają się zarówno rodziny więźniów, jak i sami więźniowie po wyjściu z zakładów odosobnienia. Brak pracy resocjalizacyjnej prowadzi do recydywy.

Przestępczość jest poważnym problemem o różnych obliczach. Świadczy o bezradności metod pedagogicznych i o braku autorytetów. Przyczyn przestępczości należy upatrywać głównie w bezrobociu i powstałych różnicach socjalnych.

Teren Gminy Ostrów Mazowiecka obsługuje Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej z siedzibą przy ul. K. Piłata 12. Policjanci tej komendy są bardzo pozytywnie oceniani przez mieszkańców gminy.

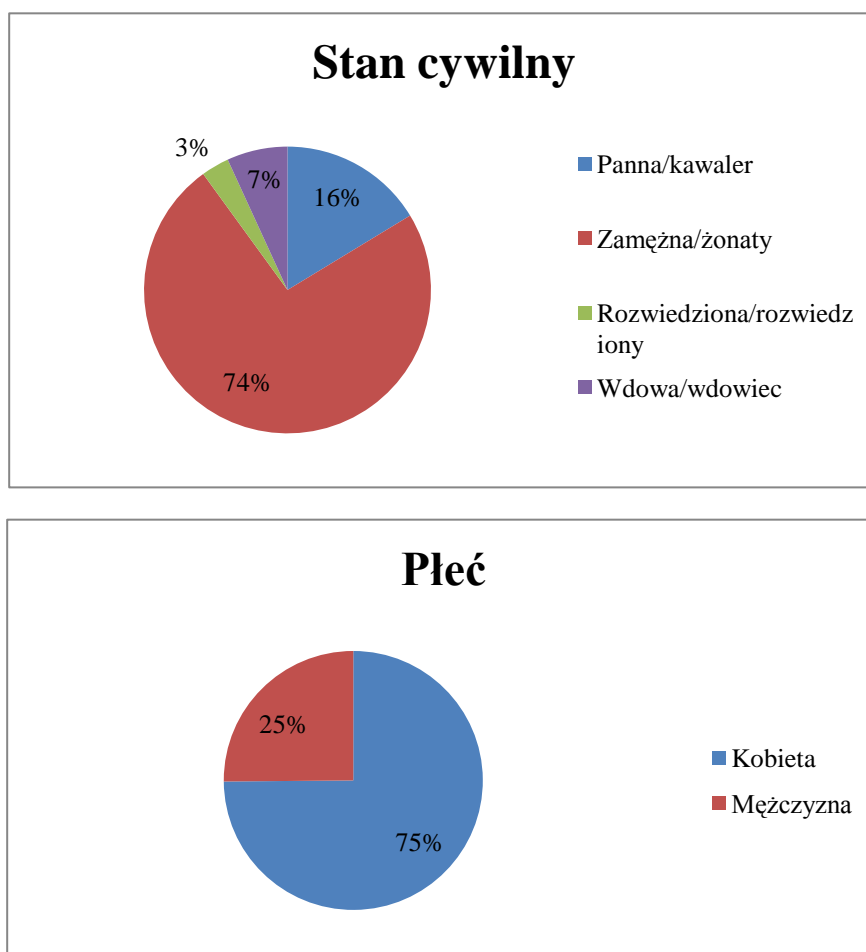
Jak wynika z wykresu oraz badań mieszkańcy gminy czują się zdecydowanie bezpiecznie. Spada ilość przestępstw na terenie gminy. Pozostałe kategorie przestępstw utrzymują się na podobnym poziomie. Na szczególną uwagę zasługuje fakt dalszego radykalnego spadku ilości przestępstw z kategorii znęcanie się nad rodziną.

W ostatnich latach Komenda Powiatowa policji osiągała coraz lepsze wyniki w ściganiu przestępców. Wykrywalność przestępstw wzrosła. Wykrywalność jest

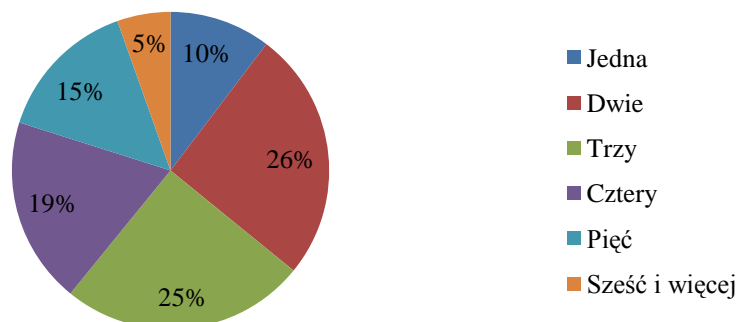
najwyższym wskaźnikiem statystycznym, który służy do oceny skuteczności pracy policji. To odsetek przestępstw, których sprawcy zostali ustalen. Najlepiej, gdy wynosi on 100%. Tak wysoki wskaźnik ostrowska KPP osiągnęła w bójkach i pobiciach. Prawie idealnie było w przestępstwach gospodarczych – 95,5%. W pozostałych kategoriach przestępstw wykrywalność wynosiła różnie. Spada w powiecie ostrowskim liczba wszczętych postępowań. Na koniec 2014 roku doszło do 267 przestępstw narkotykowych oraz do zatrzymania 177 nietrzeźwych kierowców. Kontynuowane są sprawdzone sposoby zwalczania przestępczości. W dniu św. Krzysztofa – patrona kierowców, rutynowy patrol drogówki został wzmocniony przez księdza. Efekty były bardzo pozytywne. Obie strony nie kryły zadowolenia i nie szczędziły słów uznania.

Wyniki badania ankietowego

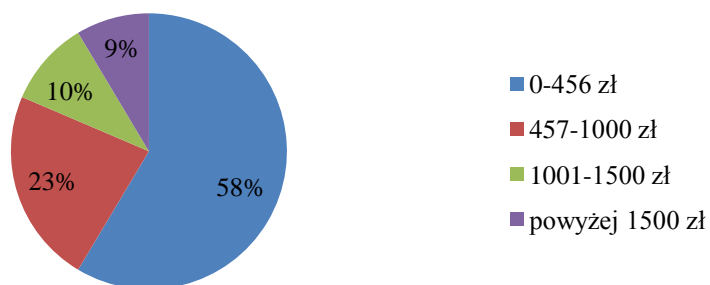
W październiku 2015 r. przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Gminy Ostrów Mazowiecka w celu zdiagnozowania problemów społecznych Gminy. Ankieta składała się z 23 pytań zamkniętych dotyczących sfery społecznej, w których poproszono ankietowanych o wyrażenie opinii na temat sytuacji społecznej mieszkańców Gminy. Pytania dotyczyły następujących obszarów: ubóstwa, niepełnosprawności, dostępu do służby zdrowia, osób starszych, uzależnień oraz przemocy domowej. Udział w ankiecie wzięło 196 osób. Charakterystykę osób ankietowanych przedstawiono poniżej, natomiast wyniki ankiety dotyczące pytań otwartych i zamkniętych stanowią Załącznik 1 do niniejszej Strategii.

Liczba osób składających się na Pani/Pana gospodarstwa domowe

Jakie są Pani/Pana zarobki netto w przeliczeniu na jedną osobę w rodzinie

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska,
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań,
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości),
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony gminy, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy wyrażony wzrostem liczby podmiotów gospodarczych; • zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej; • duża liczba placówek oświatowych na poziomie podstawowym i gimnazjalnym działających na terenie Gminy; • dostęp do opieki przedszkolnej; • działalność Biblioteki Publicznej, które wpływają na integrację i organizację czasu wolnego mieszkańców Gminy; • ciekawa oferta spędzania wolnego czasu organizowana przez Gminę i organizacje pozarządowe; • kompetentne i sprawne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; • działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na terenie Gminy narzecz lokalnej społeczności;	• wzrost liczby osób bezrobotnych; • brak działalności pozostałych organów wsparcia, tj. domów pomocy społecznej i świetlic środowiskowych; • niewystarczająca pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu; • niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy; • wzrost bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych i powyżej 51 roku życia; • wzrost liczby osób pozostających bez pracy od 1 do 12 miesięcy oraz od 12 do 24 miesięcy; • duży odsetek bezrobotnych wśród beneficjentów GOPS; • niedostateczny system wsparcia dla dzieci i młodzieży uzależnionych od dopalaczy i narkotyków; • rosnąca liczba osób dotkniętych ubóstwem; • duży udział osób dotkniętych problemem niepełnosprawności i długotrwale lub ciężko chorych wśród beneficjentów GOPS; • brak dostępu do leczenia szpitalnego na terenie Gminy; • występowanie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do podstawowych dóbr i usług; • rosnący udział osób dotkniętych alkoholizmem wśród beneficjentów GOPS; • występowanie zjawiska osamotnienia wśród osób starszych.

Szanse	Zagrożenia
• wyhamowanie negatywnych trendów dotyczących migracji oraz wzrost liczby urodzeń spowodowanych prorodziną polityką państwa; • dotacje z Unii Europejskiej przyznawane w ramach funduszy pomocowych; • utrzymanie się pozytywnych trendów dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców; • efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej, koordynacja tych działań.	• ujemny przyrostu naturalnego w ostatnich latach; • w większości ujemne saldo migracji; • starzenie się społeczeństwa; • konkurencja pomiędzy gminami w zabieganiu o środki pomocowe oraz lokalizacje inwestycji; • rozwarstwianie się społeczeństwa, podział na biednych i bogatych; • bierność i pasywność osób objętych pomocą społeczną, nasilanie się postaw roszczeniowych.

Jak wynika z tabeli analizy SWOT, wiele zagrożeń dla rozwoju Gminy Ostrów Mazowiecka dotyczy szeroko rozumianej polityki społecznej. Zjawiska takie jak bezrobocie i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Dlatego też w proponowanych działaniach położono duży nacisk na profilaktykę, działania edukacyjne i terapeutyczne.

Prognozy

1. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Prognoza zawiera informacje o potrzebach, problemach i zasobach danej społeczności lokalnej, które:

- wynikają z analizy danych opisujących stan społeczności lokalnej w ostatnich latach (z diagnozy sytuacji społecznej),
- uwzględniają tendencje rozwojowe właściwe dla danego kraju, regionu oraz owej społeczności,
- dotyczą okresu, w jakim będzie realizowana Strategia, czyli lat 2016-2024.

2. Prognoza demograficzna

Na podstawie *Prognozy dla powiatu ostrowskiego na lata 2011- 2035* opracowanej przez GUS prognozuje się, że w latach 2016-2024 zarówno liczba urodzeń żywych, jak i liczba zgonów przyjmie trend malejący. W konsekwencji, przyrost naturalny na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka będzie ujemny i malejący.

Zgodnie z prognozą do 2024 roku, saldo migracji na pobyt stały w Gminie Ostrów Mazowiecka przyjmie trend malejący. Jednak prognozuje się, że do 2024 roku saldo migracji będzie przyjmować wartości dodatnie.

Na podstawie prognozy salda migracji i przyrostu naturalnego przyjęto prognozę liczby mieszkańców Gminy Ostrów Mazowiecka w latach 2016-2024. Przewiduje się systematyczny spadek liczebności mieszkańców gminy.

Struktura ludności według wieku będzie ulegać dynamicznym zmianom, praktycznie w całym prognozowanym okresie. Zmiany te są przede wszystkim konsekwencją demograficznego „falowania”, tj. pojawiania się na przemian wyżów i niżów demograficznych, których efekty nakładają się na siebie z różną siłą w różnych okresach, powodując bardziej widoczne zmiany w procesach dzietności i umieralności, natomiast w mniejszym stopniu oddziałują na tę strukturę zmiany w rozmiarach migracji zagranicznych definitywnych, czyli migracji na pobyt stały, a szczególnie emigracji.

Z analizy danych GUS wynika, że w latach 2016-2024 w Gminie Ostrów Mazowiecka wzrośnie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co w dłuższej perspektywie wpłynie korzystnie na liczebność grupy w wieku produkcyjnym oraz utrzymanie

na obecnym poziomie istniejących placówek szkolnych. Jednocześnie zmniejszy się liczba ludności w wieku produkcyjnym na korzyść ludności w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa Gminy. Zmiany te będą powodowały zmniejszenie się podaży siły roboczej na lokalnym rynku pracy, wpłyną na system finansów publicznych – wzrosną koszty opieki zdrowotnej i opieki nad ludźmi starszymi oraz będą bodźcem do rozwoju aktywności zawodowej osób w wieku poprodukcyjnym.

3. Prognoza wykształcenia mieszkańców

Wzrost poziomu wykształcenia jest jednym z czynników określających rozwój społeczeństwa. W ciągu dziewięciu lat dzielących spisy powszechne obserwuje się dynamiczne zmiany, które wpłynęły w sposób znaczący na zmianę struktury ludności według poziomu wykształcenia. Zachowanie trendów dążenia społeczeństwa do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwala sądzić, że dane dotyczące poziomu wykształcenia z roku na rok będą ulegały poprawie. Zjawisko będzie dotyczyło przede wszystkim osób z wykształceniem średnim, które będą dążyły do uzyskania tytułu licencjata, inżyniera lub magistra, w marginalny sposób osób starszych z wykształceniem podstawowym.

4. Prognoza zmian

W rezultacie podjętych działań ujętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka na lata 2016-2024” przewiduje się wzrost zaufania mieszkańców do instytucji pomocowych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców oraz zmniejszenia zasięgu występujących na jego terenie problemów społecznych, które zostały szczegółowo scharakteryzowane w niniejszej Strategii.

Prognoza zmian problemów społecznych na terenie Gminy w wyniku realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych

Problem społeczny	Prognoza zmian
Bezrobocie	– spadek liczby osób bezrobotnych, – wzrost liczby miejsc pracy w wyniku powstawania nowych podmiotów gospodarczych, – poprawa dostępu usług świadczonych przez PUP, – aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym, – zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy, – wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,

Niepełnosprawność	– poprawa jakości i dostępności opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych, – powstawanie kolejnych organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych, – podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe, – zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
Uzależnienia	– zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniami, łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu, rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny.
Ubóstwo	– poprawę warunków życia mieszkańców Gminy, – zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym, zwiększenia dostępu do rynku pracy,
Przemoc w rodzinie	– zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, – zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą, – ochrona ofiar przemocy, – prowadzenie specjalistycznych terapii dla sprawców przemocy, – rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
Przestępczość	– zmniejszenie liczby przestępstw na terenie Gminy, – eliminowanie aktów wandalizmu i chuligaństwa poprzez odpowiednie zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, – zapewnienie bezpieczeństwa w szkołach i w ich otoczeniu, – ochrona ofiar przestępstw, – zwiększenie aktywności służb publicznych w przeciwdziałaniu przestępczości.
Osoby starsze	– poprawa jakości i dostępności opieki zdrowotnej dla osób starszych, – wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, – rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.

Prognozowane zmiany zostaną osiągnięte poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających dla dobra mieszkańców Gminy w zakresie pomocy społecznej. W ramach tej współpracy realizowane będą liczne programy pomocowe skierowane do konkretnych grup dotkniętych problemami społecznymi.

Cele strategiczne projektowanych zmian

Przeprowadzona diagnoza społeczna, zwłaszcza w zakresie problemów społecznych, a także prognoza zmian w zakresie objętym Strategią, pozwoliły na określenie celu głównego Gminy Ostrów Mazowiecka w zakresie pomocy społecznej, którym jest:

**„POPRAWA JAKOŚCI I WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY
OSTRÓW MAZOWIECKA ZAGROŻONYCH Z RÓŻNYCH PRZYCZYN
WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM.”**

Tak sformułowany cel główny obejmuje wszystkie obszary problemowe niniejszej Strategii i adresowany jest do wszystkich obecnych jak i potencjalnych mieszkańców Gminy, których warunki i poziom życia odbiegają od przeciętnego.

W oparciu o dokonaną analizę SWOT, dotychczasowe doświadczenia pracowników GOPS w Gminie Ostrów Mazowiecka oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, sformułowano następujące priorytetowe obszary:

1. Osoby bezrobotne,
2. Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
3. Osoby starsze,
4. Osoby niepełnosprawne,
5. Rodzina.

Dla każdego z ww. obszarów wyznaczono cel strategiczny, które ułatwią realizację celu głównego:

1. **Cel strategiczny 1.** Łagodzenie skutków bezrobocia Gminy Ostrów Mazowiecka,
2. **Cel strategiczny 2.** Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka dotkniętych ubóstwem,
3. **Cel strategiczny 3.** Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja,
4. **Cel strategiczny 4.** Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej,
5. **Cel strategiczny 5.** Umacnianie rodzin z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

Kierunki niezbędnych działań

Aby móc skutecznie realizować Strategię, konieczne jest wskazanie niezbędnych działań w ramach zdefiniowanych celów strategicznych. Działania te zostały zapisane w postaci celów operacyjnych.

Kierunki niezbędnych działań

Cel strategiczny	Cele operacyjne - kierunki niezbędnych działań
<u>Cel strategiczny 1.</u>	1. Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu. 2. Łagodzenie skutków (m.in. szkoleń dla bezrobotnych, przekwalifikowania, pomoc w otwieraniu własnej działalności gospodarczej). 3. Organizowanie wspólnie z PUP w Ostrowi Mazowieckiej zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych. 4. Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych. 5. Wsparcie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.
<u>Cel strategiczny 2.</u>	1. Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim. 2. Zatrudnienie asystenta rodziny w rodzinach z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka. 3. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych. 4. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez GOPS w Gminie Ostrów Mazowiecka. 5. Zapobieganie wykluczeniu ubóstwem.
<u>Cel strategiczny 3.</u>	1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych. 2. Zwiększenie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze osób starszych i ich aktywizacja. 3. Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych. 4. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.
<u>Cel strategiczny 4.</u>	1. Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego warunków społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi. 2. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej. 3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych. 4. Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą. 5. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji. 6. Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno-społecznym Gminy.
<u>Cel strategiczny 5.</u>	1. Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin. 2. Umacnianie rodzin z terenu z dysfunkcjami. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania i rozwoju. 4. Wzmacnianie integracji członków rodzin z terenu Gminy.

Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe

Sposób realizacji Strategii

Realizacja postanowień Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest obowiązkiem władzy wykonawczej Gminy, a więc Wójta Gminy Ostrów Mazowiecka. Dysponuje on niezbędnym w tym celu aparatem wykonawczym. We wprowadzaniu w życie poszczególnych celów czynnie uczestniczyć będą wszystkie podmioty realizujące zadania Gminy w zakresie pomocy społecznej, natomiast Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrów Mazowiecka będzie koordynatorem realizacji celów wskazanych w Strategii.

Ponadto, w realizacji Strategii można oczekiwać wsparcia i pomocy niżej wymienionych instytucji:

- Powiatowego Urzędu Pracy;
- Gminnej Komisji d.s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komendy Powiatowej Policji w Ostrowi Mazowieckiej;
- placówek oświatowych, kulturalnych i sportowych z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka;
- organizacji społecznych i innych instytucji i placówek.

Niniejsza Strategia będzie również wdrażana poprzez realizację gminnych programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie Gminy. Do najważniejszych programów i narzędzi służących wdrożeniu Strategii należy zaliczyć:

- gminny program profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- programy i projekty związane z przeciwdziałaniem bezrobociu i aktywizacją zawodową mieszkańców, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Działania określone w niniejszej Strategii mogą być realizowane na różnych poziomach - począwszy od samodzielnej realizacji działania przez GOPS lub inne podmioty, poprzez współpracę partnerską, aż po zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom zewnętrznym w trybie określonym przepisami prawa.

Programy i projekty muszą być zbieżne z założeniami Strategii oraz tak zaplanowane, aby wpisywały się w strukturę celu głównego Strategii lub celów szczegółowych, zaś efekty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie celu głównego Strategii.

Ramy finansowe Strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „*Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka*” obejmują lata 2016-2024, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów,
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje),
- środki funduszu krajowego (PFRON),
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej,
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

Monitoring i wskaźniki pomiaru stopnia realizacji strategii

Realizacja strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki monitoringu, w tym:

- 1) w obszarze ludności:
 - przyrost naturalny i saldo migracji,
 - liczba klientów pomocy społecznej,
 - powody korzystania z pomocy; o formy udzielanej pomocy,
- 2) w obszarze rynku pracy:
 - liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych,
- 3) w obszarze edukacji:
 - liczba dzieci w szkołach i przedszkolach,
 - liczba ludności z podziałem na wykształcenie,
 - liczba programów i projektów przyjętych do realizacji,
 - ilość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania zaplanowane w strategii.

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z :

- danych statystycznych GUS,
- Urzędu Gminy w Ostrów Mazowiecka,
- placówek oświatowych z terenu gminy,
- Komendy Powiatowej Policji,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- ze sprawozdań GOPS, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągania celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Wskaźnikiem realizacji celów strategicznych będzie nie tylko zmniejszająca się ilość świadczeniobiorców oraz zmniejszanie się strumienia środków na bezpośrednie wsparcie najbardziej potrzebujących, ale przede wszystkim poziom zadowolenia

mieszkańców z jakości życia na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji kierunków niezbędnych działań

Cel strategiczny	Cele operacyjne-kierunki niezbędnych działań	Wskaźnik realizacji działania
<u>Cel strategiczny 1.</u> Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka.	Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (m.in. szkoleń dla bezrobotnych, przekwalifikowania, pomoc w otwieraniu własnej działalności gospodarczej).	– liczba zorganizowanych projektów, – liczba przeprowadzonych szkoleń dla osób bezrobotnych, – liczba przekwalifikowanych osób bezrobotnych, – liczba osób bezrobotnych biorących udział w szkoleniach
	Organizowanie wspólnie z PUP w Ostrowi Mazowieckiej zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych.	– liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac społecznych.
	Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.	– liczba osób bezrobotnych, które znalazły zatrudnienie, – liczba osób bezrobotnych, którym udzielono wsparcia w znalezieniu pracy.
<u>Cel strategiczny 2.</u> Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka dotkniętych ubóstwem.	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim.	– liczba rodzin ubogich, którym udzielono wsparcia, – wysokość udzielonego wsparcia finansowego.
	Zatrudnienie asystenta rodziny w rodzinach z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi.	– liczba rodzin, które skorzystały z pomocy asystenta rodziny.
	Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych.	– liczba osób objętych wsparciem, – liczba osób, które nabyły nowe kwalifikacje i kompetencje zawodowe.
	Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez GOPS w Ostrowi Mazowieckiej.	– liczba osób objętych aktywnymi formami wsparcia.
<u>Cel strategiczny 3.</u> Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja	Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych.	– liczba pielęgniarek środowiskowych, – liczba mieszkań chronionych, – liczba ośrodków oferujących pomoc osobom starszym.

	Zwiększenie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze i wypoczynku.	– liczba ofert kulturalnych skierowanych do osób starszych, – liczba ofert w zakresie aktywnego wypoczynku skierowanych do osób starszych
	Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.	– liczba lekarzy udzielających pomocy osobom starszym.
	Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.	– liczba zgłoszonych wolontariuszy, – liczba osób starszych, którym udzielono pomocy w ramach wolontariatu – liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia
<u>Cel strategiczny 4.</u> Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych społeczności lokalnej	Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	– liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, którym udzielono wsparcia psychologicznego i społecznego, – liczba udzielonych porad psychologicznych.
	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	– liczba obiektów użyteczności publicznej, w których zniesiono bariery budynkach użyteczności publicznej.
	Aktywizacja zawodowa osób	– liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach – liczba osób niepełnosprawnych, które, uzyskały zatrudnienie w wyniku odbytych szkoleń.
	Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą.	– liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym udzielono wsparcia finansowego, – wysokość udzielonego wsparcia finansowego.
	Zapewnienie dostępu do rehabilitacji.	– liczba ofert w zakresie dostępu do rehabilitacji skierowanych do osób

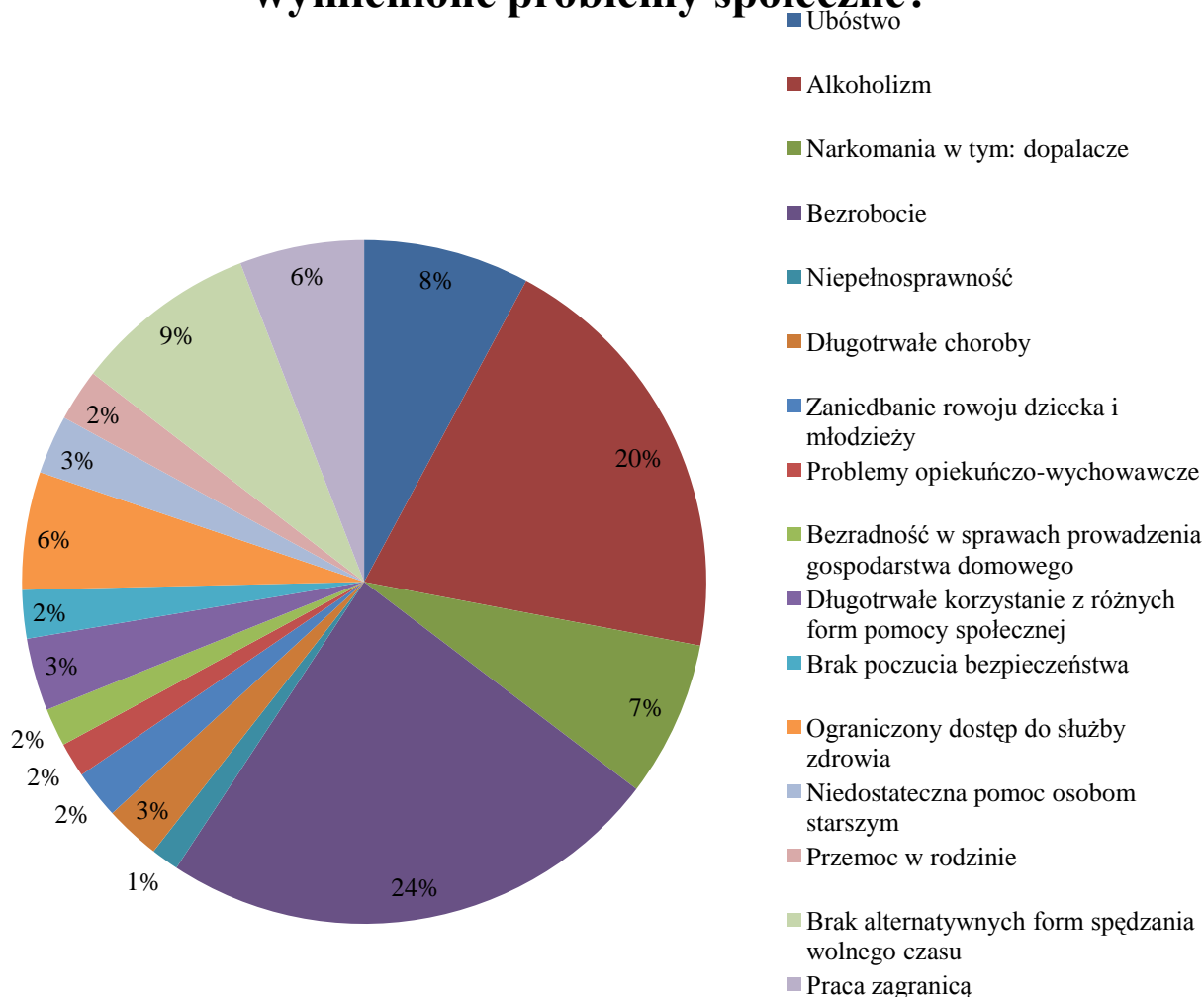
	Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno – społecznym Gminy	– liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w imprezach kulturalnych na terenie Gminy, – liczba imprez kulturalnych, w których udział mogą brać osoby niepełnosprawne
<u>Cel strategiczny 5.</u> Umacnianie rodzin z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka w ich prawidłowym funkcjonowaniu.	Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami.	wysokość świadczeń pieniężnych przyznanych rodzinom z dysfunkcjami, – liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS, – – liczba utworzonych grup wsparcia dla rodzin z dziećmi sprawiającymi problemy wychowawcze.
	Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju.	liczba dzieci i młodzieży objętych programem dożywiania, – liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku zimowego i letniego, – liczba organizowanych zajęć w ramach świetlic socjoterapeutycznych.
	Wzmacnianie integracji członków rodzin z terenu Gminy.	– liczba spotkań z psychoterapeutą zorganizowanych dla rodziców i dzieci sprawiających problemy wychowawcze, – liczba rodzin objętych wsparciem w zakresie wzmacniania integracji jej członków.
		–

Załączniki

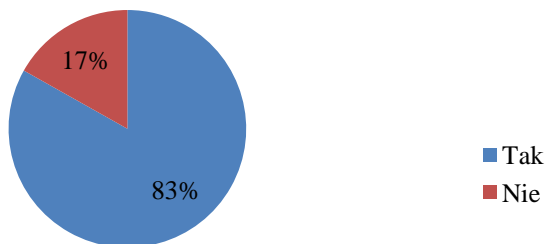
ZAŁĄCZNIK 1. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

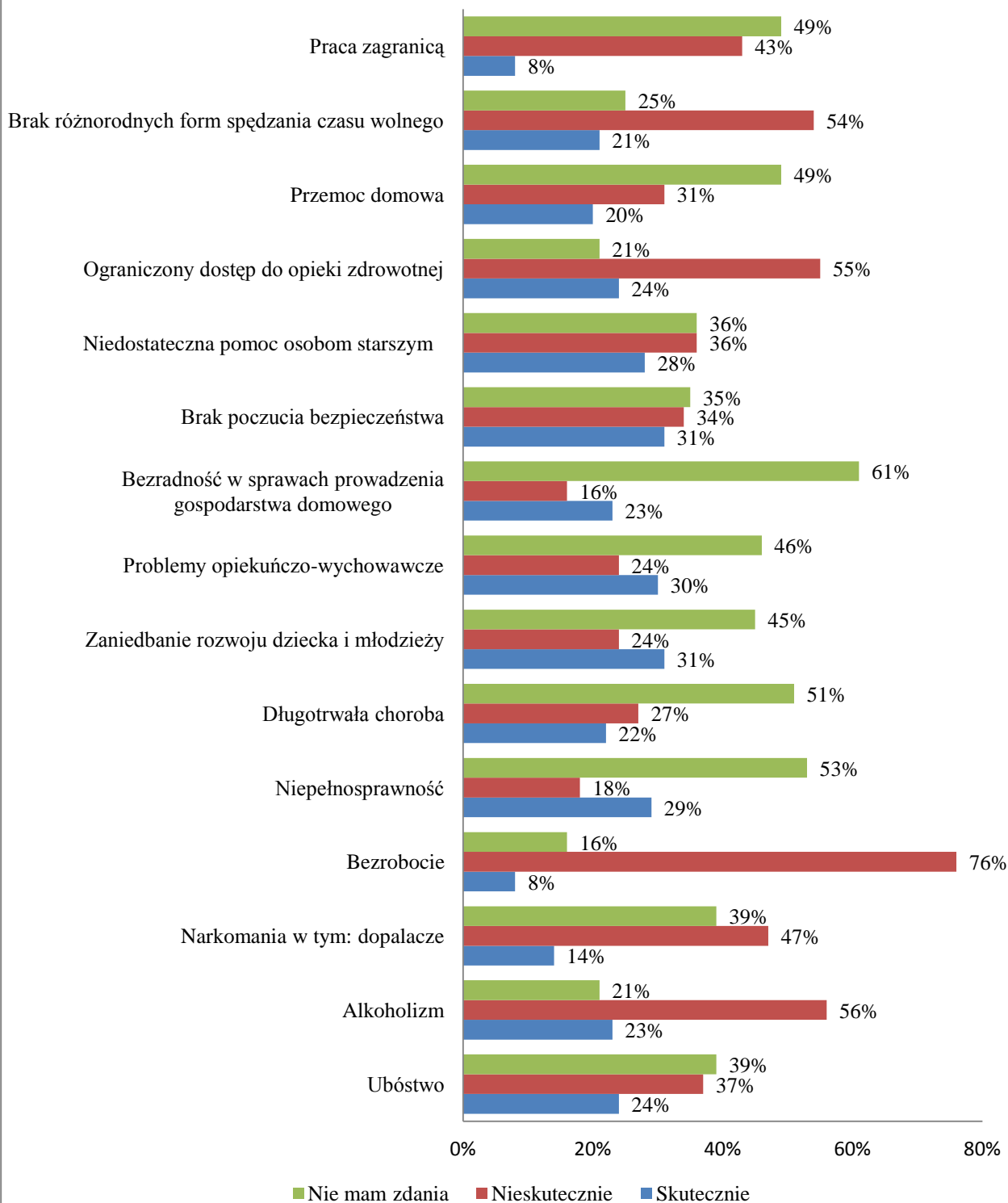
2. Czy dostrzega Pan/Pani w Gminie niżej wymienione problemy społeczne?

3. Czy orientuje się Pan/Pani gdzie należy szukać pomocy w przypadku wystąpienia problemów społecznych?

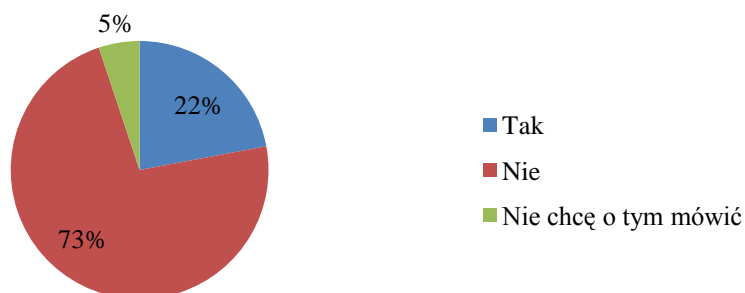
4. Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań instytucji powołanych do rozwiązywania problemów lokalnej społeczności?

5. Czy posiadany dochód Pana/Pani rodziny w pełni zabezpiecza podstawowe potrzeby rodziny?

6. Czy Pana/Pani rodzina korzysta ze świadczeń pomocy społecznej?

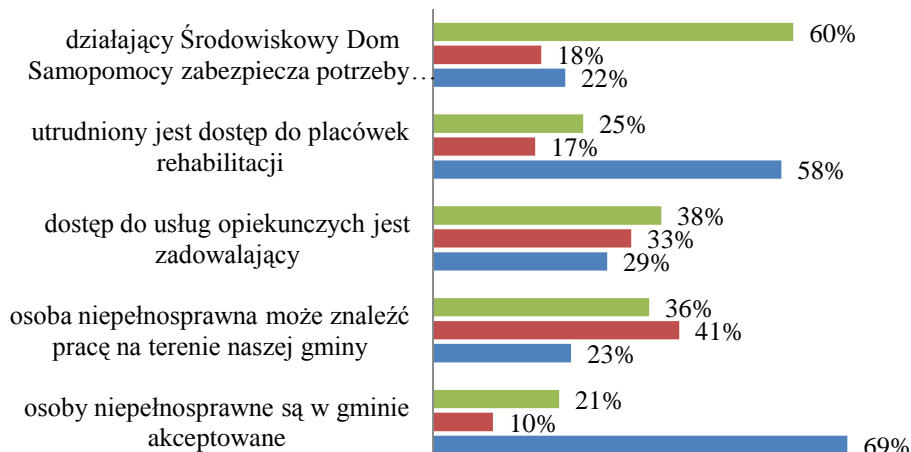

7. Czy czuje się Pan/Pani bezpieczny/a w miejscu zamieszkania i w najbliższej okolicy?

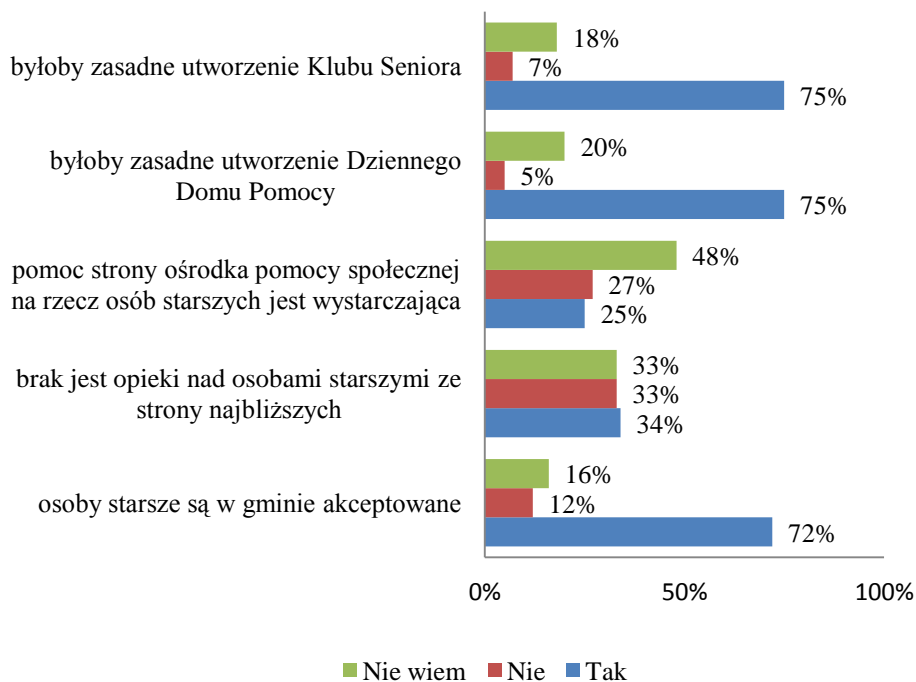

8. Czy według Pana/Pani?

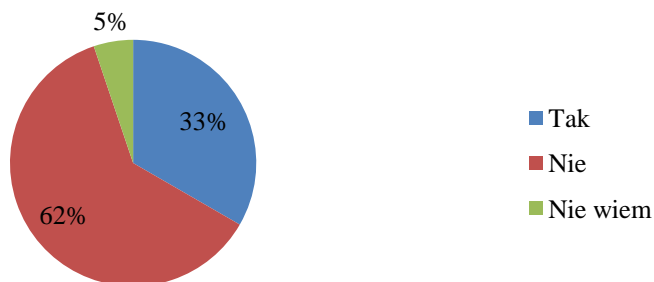
■ Nie wiem ■ Nie ■ Tak

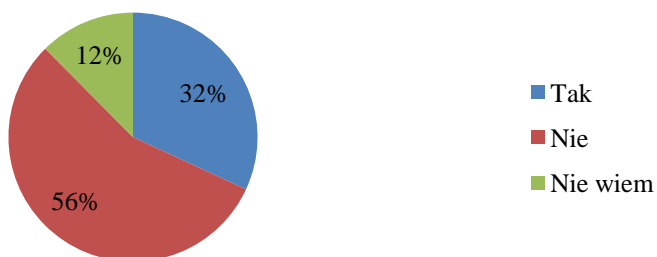
9. Czy wg Pana/Pani?

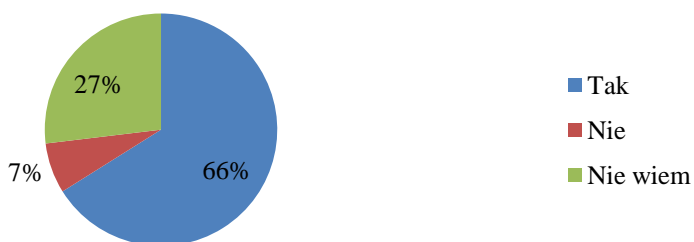
10. Czy Pan/Pani dzieci uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne w szkole?

11. Czy Pana/Pani zdaniem dzieci mają gdzie spędzać wolny czas?

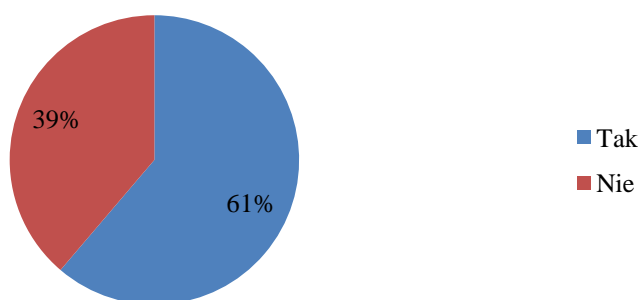
12. Czy w szkole do której Pana/Pani dziecko uczęszcza jest bezpiecznie?

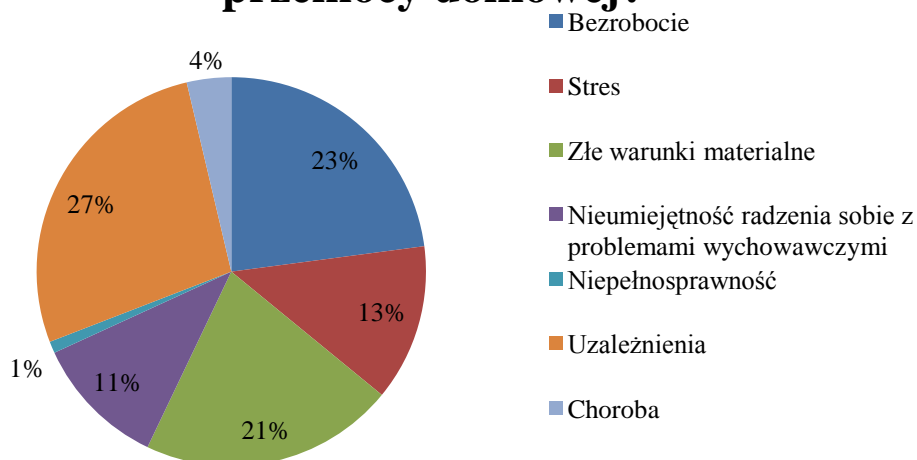
13. Czy zdaniem Pana/Pani istnieje wystarczający dostęp do różnych form kultury na terenie gminy?

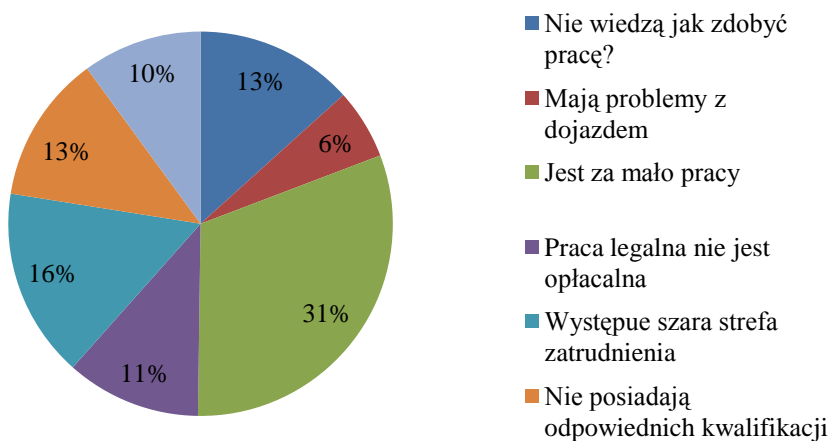
14. Czy na terenie gminy występuje przemoc domowa?

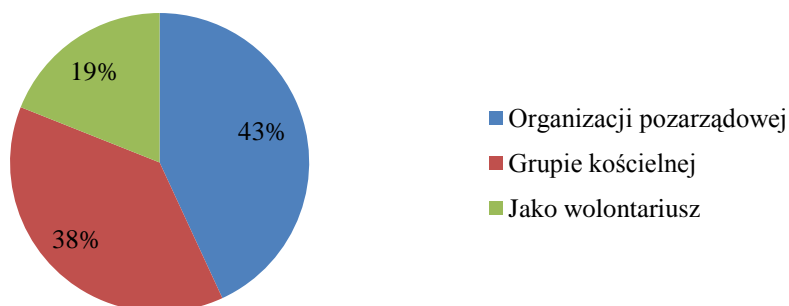
15. Jakie są wg Pana/Pani przyczyny przemocy domowej?

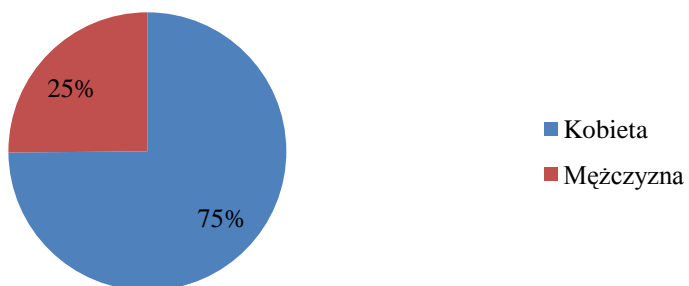
16. Z jakiego powodu zdaniem Pana/Pani osoby bezrobotne na terenie gminy pozostają bez pracy?

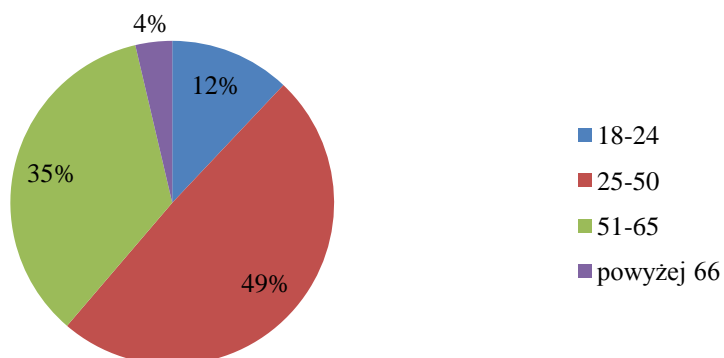
17. Czy działa Pan/Pani w:

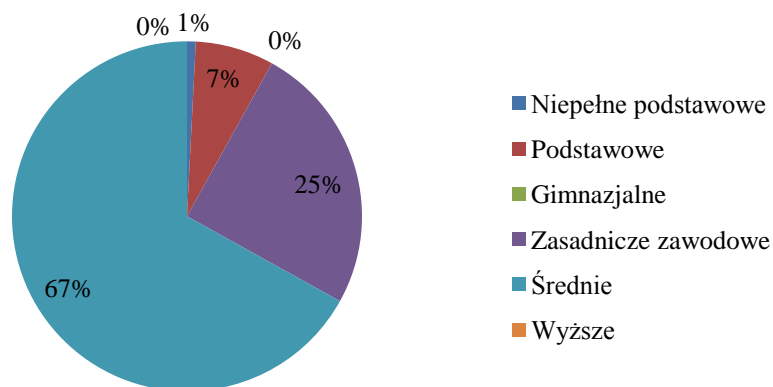
18. Płeć

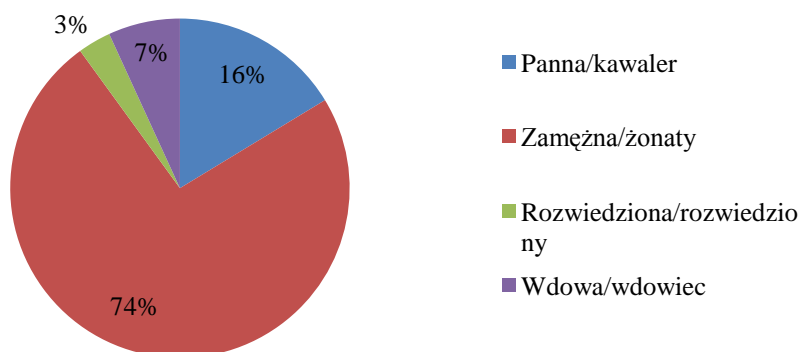
19. Wiek

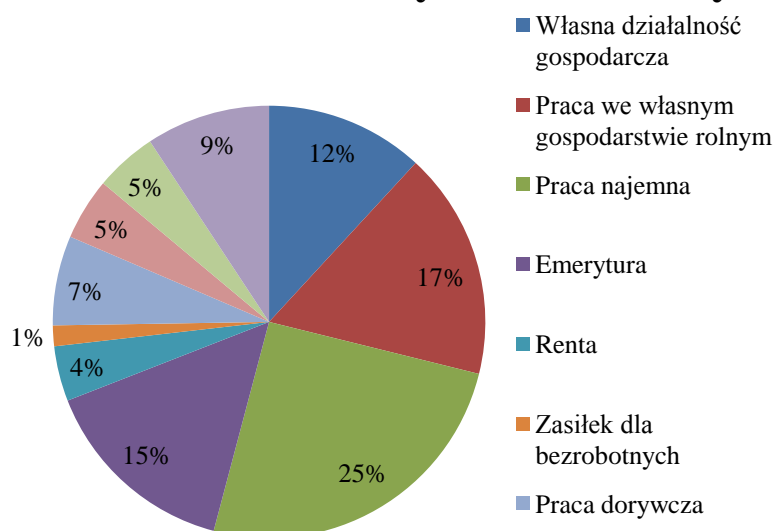
20. Wykształcenie

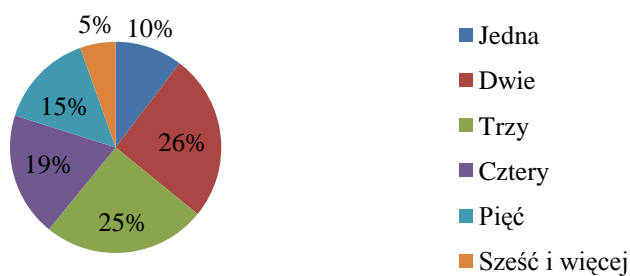
21. Stan cywilny

22. Źródło utrzymania rodziny

23. Liczba osób składających się na Pani/Pana gospodarstwa domowe

24. Jakie są Pani/Pana zarobki netto w przeliczeniu na jedną osobę w rodzinie

